

PALEN UIT KUNSTSTOFAFVAL

Johan van der Wal

Middenin het Friese Sneek staan de touwfabrieken van Lankhorst b.v. Al 180 jaar lang weten de schippers de weg naar de waterpoortstad te vinden voor hun onontbeerlijke trossen en lijnen. Vanoudsher worden deze scheepsartikelen gefabriceerd uit sisal, hennep en andere natuurvezels. Sinds de laatste 20 jaar maakt Lankhorst ook touw uit moderne kunststoffen — o.m. uit polyethyleen, polypropyleen en nylon. Tijdens dat productieproces ontstaat — uiteraard — afval. Afval dat voorheen werd afgevoerd richting stortbult, maar dat sinds een zestal jaren dient voor de vervaardiging van een aantal nieuwe producten — o.m. palen.

Lankhorst kan bogen op een rijke traditie. Uit het touwslagerijje van 1803 is een bedrijf gegroeid dat aan 475 mensen werk biedt. En nog steeds wordt er touw gemaakt: in alle soorten, maten en dikten, voor velerlei doeleinden. Niet alleen meer uit natuurvezels, maar tegenwoordig ook uit kunstvezels. Daarnaast produceert Lankhorst staalkabels, en houdt het bedrijf zich bezig met de handel in water- en hengelsportartikelen. De dochteronderneming BOSO is een recyclingsbedrijf — uit lompen worden o.a. poetsdoeken vervaardigd.

Het invoeren van kunststoffen in de touwfabriek bij Lankhorst heeft ook hier tot een recyclingsproduct geleid: palen en andere gebruikartikelen vervaardigd uit het afval. Nu is niet alle afval geschikt voor verwerking tot een nieuw product. Het 'schone' afval bestaande uit één soort, en dan ook nog niet vervuilde kunststof, wordt opnieuw verwerkt tot het halffabrikaat waaruit garens voor de productie van touw worden gemaakt. Het gemengde afval (meerderes soorten kunststof door elkaar, eventueel licht vervuild) leent zich niet voor dat proces. Dit betreft afval dat in het algemeen problemen geeft, zowel om het kwijt te raken als om er iets an-

ders van te maken. En dit is de grondstof waaruit Lankhorst tegenwoordig haar recycling-producten vervaardigt.

Van afval tot paal

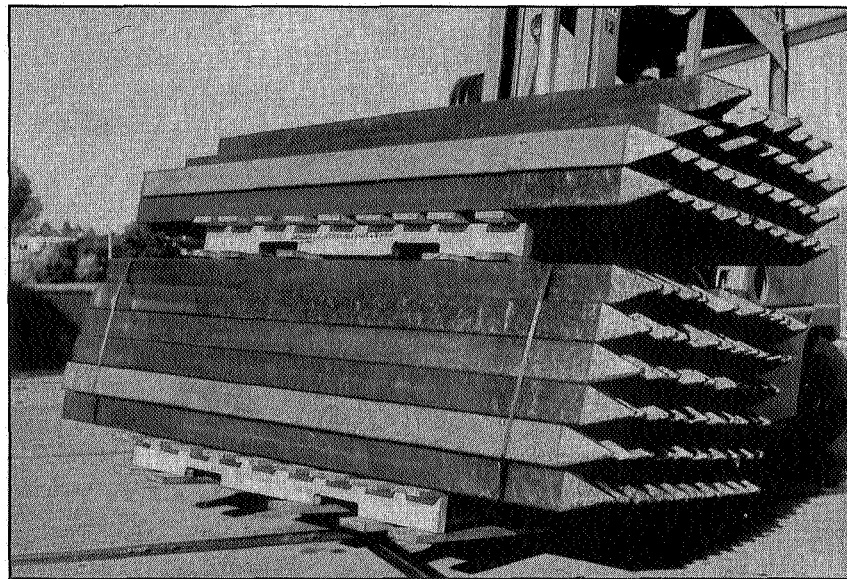
Via een z.g. extrusie-proces komt het nieuwe produkt tot stand. Dat houdt in, dat het afval eerst tot korrels wordt vermalen die vervolgens worden verhit en in mallen tot het gewenste eindproduct worden geperst. Een produktiemethode die bij Lankhorst in eigen bedrijf is ontwikkeld en daarom ook in de zin van de wet wordt beschermd. Door gebruik te maken van mallen, is het natuurlijk mogelijk iedere gewenste vorm aan het afval te geven.

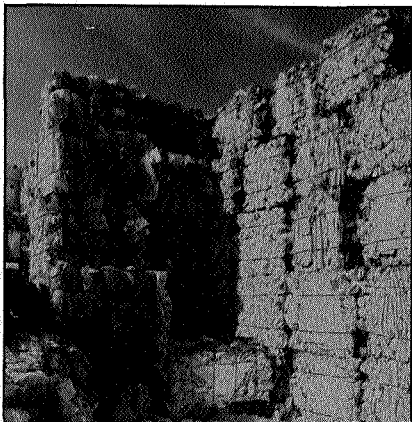
Lankhorst verwerkt niet alleen het afval dat in eigen bedrijf ontstaat, maar betreft dat eveneens van andere kunststofverwerkende bedrij-

ven. Ook via tussenkomst van de lompen- en oud papierhandel: de voddenboer dus, die zich tegenwoordig tevens over andersoortig afval ontfermt. Zo vervult het bedrijf door de verwerking van afval niet alleen voor haarzelf een nuttige functie, maar biedt ze tegelijkertijd ook andere bedrijven in de kunststofbranche een zinnige bestemming voor het afval. Economisch natuurlijk óók aantrekkelijk; afval levert nu eenmaal meer op door het opnieuw te laten verwerken dan het zomaar ergens te storten of te verbranden.

Voordelen — ook voor het milieu

De palen die Lankhorst vervaardigt, kunnen in alle maten en soorten worden geleverd — afhankelijk van hun bestemming. Weliswaar zijn ze in de handel duurder dan de goedkoopste

Plastic afval als grondstof

houten palen, maar op deze grondstof hebben ze dan ook een aantal in het oog springende eigenschappen vóór. Want de KLP-palen (Kunstvezel Lankhorst Palen) kunnen natuurlijk niet rotten, en zijn ongevoelig voor paalworm en insecten. Ze zijn ook bestand tegen de ultra-violette stralen van de zon, kunnen tegen zuren en zouten, en tegen de invloeden van wind, water en vorst. Bovendien zijn ze knoest- en splinter-vrij, wat ze erg geschikt maakt om ze op bijv. kinderspeelplaatsen als klimrek of afrastering te gebruiken.

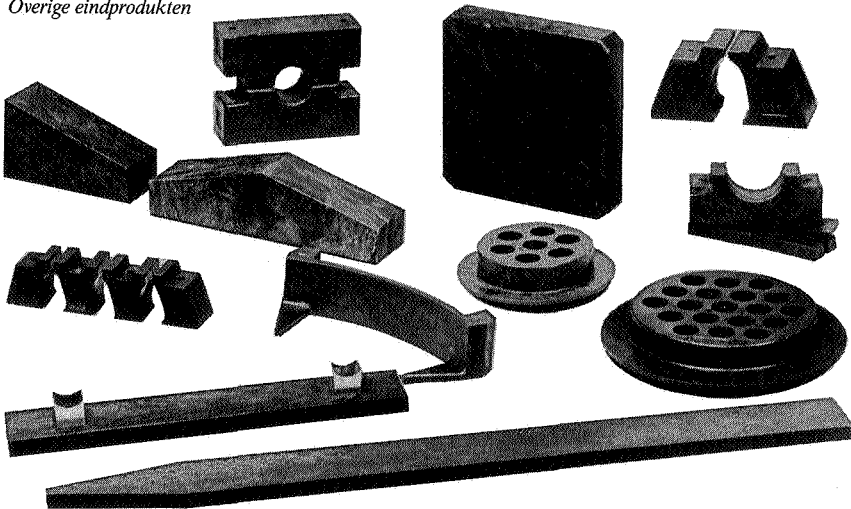
Daarnaast bezitten de palen ook een aantal milieuvriendelijke voordelen. Impregneren met kopersulfaat of pentachloorfenol is niet nodig, zodat er niet zoals bij houten palen uitstoot van giftige stoffen naar de direkte omgeving plaatsvindt. En: iedere KLP-paal spaart een houten paal uit. Omdat voor houten palen vaak tropische soorten worden toegepast scheelt dat natuurlijk weer — al is het dan in bescheiden mate — op het nog in de wereld aanwezig tropisch regenwoud. En kunststof die je niet verbrandt of

stort vermindert bodem-, water- en luchtverontreiniging. Het meest in het oog springende voordeel is de lange levensduur. Wie eenmaal een tuinhedge van kunststofpalen heeft getimmerd, zal zeer waarschijnlijk door datzelfde hedge worden overleefd. In de verwerking is er geen verschil met de houten 'kollega', want boren, schroeven, zagen en timmeren is even gemakkelijk.

Toepassingen

KLP-palen kunnen voor alle doeleinden worden gebruikt. De toepassingen zijn dan ook legio: afrasteringen — waar dan ook: van perken en vijvers tot kinderspeelplaatsen. De weer-, wind- en waterbestendige eigenschappen maken het mogelijk dat ze vooral op plaatsen zijn in te zetten waar een houten paal relatief snel verzwakt. Bijv. als bermpaal; voor die toepassing is Rijkswaterstaat dan ook een trouwe afnemer van Lankhorst kunststof palen.

Overige eindproducten

Het kunststofafval wordt bij het bedrijf ook nog verwerkt tot andere artikelen: vooral tot z.g. vormdelen. Kabelbevestigingsklemmen, kabelklemblokken en soortgelijke toepassingen zijn daarvan het resultaat. Een speciale bestemming vindt het materiaal in z.g. Rollstops, bedoeld om in metaalproducerende bedrijven zoals de Hoogovens staalrollen mee op te vangen zodat ze niet op 'hol' kunnen slaan. Verder kan in overeenstemming met de wensen van de afnemers eventueel ieder ander artikel uit het kunststofafval worden gefabriceerd.

Tot nu toe is Lankhorst het enige Nederlandse bedrijf dat op deze wijze kunststofafval tot bruikbare eindproducten verwerkt. Men beweegt zich daarbij niet alleen op de binnenlandse, maar ook op de Belgische en Zwitserse markt. Al weer een bewijs dat anders omgaan met afval in méér dan één opzicht een zinvolle bijdrage aan het maatschappelijke en economische leven kan zijn.